

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของ
พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๖๗

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
และบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด.....
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย..... กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.....
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.....
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
- ครบรอบระยะเวลาที่กำหนด
- ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอนี้จากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ
การร้องเรียนหรือมีข้อเสนอนี้).....
- ได้รับข้อเสนอนี้จากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับ
การเสนอแนะให้ประเมิน).....
- อื่น ๆ คือ.....
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์.....๑ มกราคม ๒๕๖๗..... โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับ
ใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่.....๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗..... ถึงวันที่.....๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖.....
๖. รายชื่อกฎหมายที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้
๑. พระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
พ.ศ. ๒๕๕๖
๒. กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการเก็บรักษาไปรษณีย์ภัณฑ์ต่างประเทศในโรงพักสินค้า
พ.ศ. ๒๕๕๖
๓. กฎกระทรวงอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่น พ.ศ. ๒๕๖๕
๔. ข้อบังคับคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ ฉบับที่ ๑ ว่าด้วยที่ทำการไปรษณีย์อนุญาต
พ.ศ. ๒๕๕๒
๕. ข้อบังคับคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ ฉบับที่ ๒ ว่าด้วยที่ทำการไปรษณีย์อนุญาต ประเภท
ร้านไปรษณีย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๗

๖. ข้อบังคับคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ ฉบับที่ ๒ ว่าด้วยที่ทำการไปรษณีย์อนุญาต ประเภท ร้านไปรษณีย์ไทย (แก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๖๖

๗. ประกาศคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ เรื่อง ให้ใช้ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖

๗. รายชื่อกฎที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับ ตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ) .....ไม่มี.....

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาใด

พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ถูกตราขึ้นเพื่อนำมาใช้แทนกฎหมายเดิม ได้แก่ พระราชกำหนดไปรษณีย์ รัตนโกสินทรศก ๑๑๖ เนื่องจากพาณิชย์กรรมของประเทศไทยได้เจริญขึ้น จึงสมควรแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์เพื่อให้ความสะดวกแก่ประชาชนและเหมาะสมแก่กาลสมัยยิ่งขึ้น นอกจากนี้เนื่องจากประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์ (Universal Postal Union: UPU) เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๒๘ และได้เข้าเป็นภาคี ในอนุสัญญาสากลไปรษณีย์ (Universal Postal Convention) ซึ่งมีข้อผูกพันที่จะต้องปฏิบัติ ให้เป็นไปตามอนุสัญญา เช่น การจัดให้มีบริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม (Universal Postal Services) การปรับปรุงบริการไปรษณีย์ให้มีมาตรฐานที่ดี เป็นต้น ดังนั้นพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ จึงกำหนดให้กรมไปรษณีย์โทรเลข (ปัจจุบันคือ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด) มีอำนาจสิทธิ์ขาดในการจัดการไปรษณีย์และตั้งที่ทำการไปรษณีย์ภายในราชอาณาจักร เพื่อให้สามารถดำเนินการตามหน้าที่อันเป็นข้อผูกพันตามอนุสัญญาดังกล่าวได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น จึงสรุปได้ว่าการตราพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาดังนี้

๑. ให้ความสะดวกแก่ประชาชนในการติดต่อสื่อสารที่เหมาะสมแก่กาลสมัย อันเนื่องมาจากการค้าพาณิชย์ของประเทศไทยได้เจริญขึ้น

๒. ทำให้ประเทศไทยสามารถปฏิบัติตามข้อผูกพันในอนุสัญญาสากลไปรษณีย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ในการเข้าเป็นภาคีของสหภาพสากลไปรษณีย์ เช่น การจัดให้มีบริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม การปรับปรุงบริการไปรษณีย์ให้มีมาตรฐานที่ดี เป็นต้น

๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ คือ

พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ได้กำหนดกลไกอันเป็นมาตรการสำคัญ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมาย ดังนี้

๑. บทบัญญัติกำหนดให้รัฐบาลได้อำนาจสิทธิขาดในการจัดการไปรษณีย์ รวมถึง **ตั้งที่ทำการไปรษณีย์ภายในราชอาณาจักร กำหนดให้กรมไปรษณีย์โทรเลข (ปัจจุบันคือ บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด) มีสิทธิและหน้าที่จัดการไปรษณีย์ ตั้งที่ทำการไปรษณีย์ และดำเนินการต่าง ๆ** **เกี่ยวกับการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ ซึ่งสิทธิและหน้าที่ดังกล่าวได้โอนมาเป็น** **ของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจที่ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ** **การสื่อสารแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๑๙ ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้มีการเปลี่ยนทุน** **ของการสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นหุ้นตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๒ และ** **ได้มีการเปลี่ยนสถานภาพเป็นบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและ** **พาณิชย์ โดยมีกระทรวงการคลังถือหุ้นในบริษัทจำนวนร้อยละ ๑๐๐**

ปัจจุบัน บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นรัฐวิสาหกิจที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวง **ดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และได้รับโอนกิจการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจการไปรษณีย์ของ** **การสื่อสารแห่งประเทศไทยทั้งหมด และเพื่อประโยชน์ในการควบคุมการใช้อำนาจทางกฎหมาย** **ให้เป็นไปโดยถูกต้อง และการรักษาประโยชน์ของรัฐ จึงได้กำหนดให้ในการดำเนินกิจการไปรษณีย์** **ให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีสิทธิพิเศษหรือได้รับความคุ้มครองตามที่พระราชบัญญัติไปรษณีย์** **พุทธศักราช ๒๔๗๗ ได้บัญญัติไว้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทย โดยมีคณะกรรมการกิจการ** **ไปรษณีย์ ภายใต้พระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด** **พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นผู้กำกับดูแลการใช้อำนาจในการอนุญาต การวินิจฉัย การออกข้อบังคับต่าง ๆ** **เกี่ยวกับการดำเนินกิจการไปรษณีย์ และธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์ รวมทั้งธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่อง** **ใกล้เคียงกัน การจัดทำไปรษณีย์นิเทศ การทำความตกลงกับต่างประเทศในกิจการไปรษณีย์** **และการออกคำสั่งใด ๆ ที่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติ** **ไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ทั้งนี้ สิทธิพิเศษหรือความคุ้มครองดังกล่าวยังคงมีผลมาจนถึงปัจจุบัน**

๒. บทบัญญัติห้ามบุคคลที่ไม่ได้รับอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น **ส่ง จัดให้ส่ง ผาก ส่งมอบให้แก่ผู้อื่นเพื่อให้ไปส่ง นำส่ง หรือดำเนินการอื่นเกี่ยวกับการนำส่ง** **จดหมาย หรือไปรษณียบัตรโดยทางอื่นนอกจากทางไปรษณีย์ เว้นแต่กรณี (๑) จดหมายหรือ** **ไปรษณียบัตรไม่เกิน ๓ ฉบับที่ฝากผู้เดินทาง โดยผู้รับฝากนั้นไม่ได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง รางวัล หรือ** **ผลประโยชน์อย่างใด ๆ (๒) จดหมายหรือไปรษณียบัตรที่ได้จัดให้ผู้เดินทางถือไปและ** **เกี่ยวข้องด้วยกิจธุระของผู้ฝากหรือผู้รับจดหมายหรือไปรษณียบัตรนั้นโดยเฉพาะ และผู้เดินทางนั้น** **ต้องไม่รับจดหมายหรือไปรษณียบัตรจากผู้อื่น หรือนำส่งจดหมายหรือไปรษณียบัตรให้แก่ผู้อื่น** **(๓) จดหมายหรือไปรษณียบัตรที่เกี่ยวข้องเฉพาะสินค้า หรือทรัพย์สินที่ส่งไปโดยทางบก ทางน้ำ** **หรือทางอากาศ ซึ่งไม่ต้องเสียค่าจ้าง รางวัล หรือได้ผลประโยชน์อื่น ๆ แต่จดหมายหรือไปรษณียบัตรนั้น** **ต้องให้เจ้าพนักงานตรวจดูได้ และต้องมีคำว่า “จดหมายของผู้รับตราส่ง”**

นอกจากนี้ ห้ามมิให้ผู้ทำการรับขนของ หรือคนโดยสารโดยปกติ รวมทั้งผู้ขับ ลูกรถ **หรือตัวแทนของบุคคลนั้น ๆ ด้วย เจ้าของ นาย ผู้บังคับการ หรือกะลาสีเรือ หรืออากาศยาน ที่ผ่าน** **หรือแล่นไปตามแม่น้ำลำคลอง หรือในอากาศภายในราชอาณาจักร หรือแล่นผ่านไปตามฝั่งทะเล** **หรือระหว่างท่าเรือ หรือที่ใด ๆ ภายในราชอาณาจักร หรือระหว่างที่ใด ๆ ภายในและภายนอก** **ราชอาณาจักร หรือลูกรถ หรือตัวแทนของบุคคลนั้น ๆ นำส่ง รับ รวบรวม หรือส่งมอบจดหมาย** **หรือไปรษณียบัตร แม้ว่าตนจะมีได้รับเงินเดือนค่าจ้าง รางวัล หรือผลประโยชน์อย่างใด ๆ**

เว้นแต่จดหมาย หรือไปรษณียบัตรอันเกี่ยวข้องกับของซึ่งรับขนนั้น หรือเป็นจดหมาย หรือไปรษณียบัตรที่ได้รับไว้เพื่อนำส่งไปโดยได้รับอำนาจจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

๓. บทบัญญัติเกี่ยวกับการอนุญาตให้บุคคลทั่วไปตั้งที่ทำการไปรษณีย์
อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข (ปัจจุบันเป็นอำนาจของคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. ๒๕๔๖) เป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้บุคคลทั่วไปสามารถตั้งที่ทำการไปรษณีย์ เพื่อทำการส่ง นำส่ง หรือส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ โดยทางอื่นนอกจากทางไปรษณีย์ หรือให้ผู้อื่นรวบรวมไปรษณีย์ภัณฑ์ เพื่อส่งโดยทางไปรษณีย์ หรือโดยทางที่ได้รับอนุญาตเป็นพิเศษ

๔. บทบัญญัติเกี่ยวกับไปรษณียากร และตราไปรษณียากร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราไปรษณียากร และค่าธรรมเนียมอื่น ในการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ทางไปรษณีย์ภายในราชอาณาจักร ตามความในพระราชบัญญัตินี้ หรือเกี่ยวแก่ไปรษณีย์ภัณฑ์ต่างประเทศ ซึ่งมีบทกำหนดไว้ตามอนุสัญญาสากลไปรษณีย์และวางข้อบังคับกำหนด ข้อสัญญาและเงื่อนไข ในการเรียกเก็บไปรษณียากรตามที่กำหนดไว้ นั้น และมีอำนาจจัดให้มีตราไปรษณียากรชนิดต่าง ๆ (แสดมปี)

๕. การรับและส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ โดยถือว่าไปรษณีย์ภัณฑ์นั้นอยู่ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์ ตั้งแต่เวลาที่ได้อัดลงในตู้ไปรษณีย์ หรือได้มอบให้แก่เจ้าพนักงานประจำที่ทำการไปรษณีย์ จนถึงเวลาที่ได้อัดถึงผู้รับ หรือส่งกลับคืนมายังผู้ฝาก หรือได้จัดการเป็นอย่างอื่น โดยผู้ฝากมีสิทธิที่จะถอนไปรษณีย์ภัณฑ์คืนจากที่ทำการไปรษณีย์ หรือเปลี่ยนชื่อหรือที่อยู่ หรือให้จัดการแก่ไปรษณีย์ภัณฑ์เป็นอย่างอื่นได้ตลอดเวลาที่ไปรษณีย์ภัณฑ์นั้นยังอยู่ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์

กำหนดให้อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข (ปัจจุบันเป็นอำนาจของคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด พ.ศ. ๒๕๔๖) เป็นผู้มีอำนาจจัดทำไปรษณีย์นิเทศขึ้น เป็นสมุดพก ข้อบังคับ คำสั่งหรือประกาศว่าด้วยการไปรษณีย์ทั่วไป อันพึงต้องปฏิบัติตามความในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ หรือตามอนุสัญญาสากลไปรษณีย์ที่ว่าด้วยการให้บริการไปรษณีย์ซึ่งประเทศสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการให้บริการไปรษณีย์ระหว่างกัน เพื่อกำหนดรายละเอียดของการให้บริการในการรับและส่งไปรษณีย์ภัณฑ์

๖. การลงทะเบียนและการประกัน โดยผู้ฝากอาจขอให้ลงทะเบียนหรือประกันไปรษณีย์ภัณฑ์ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ได้ โดยบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะต้องรับผิดชอบค่าสินไหมทดแทนในการที่ไปรษณีย์ภัณฑ์ลงทะเบียนสูญหายไป หรือไปรษณีย์ภัณฑ์รับประกันแตกหักหรือสูญหายไป ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์ ยกเว้นกรณีเกิดเหตุสุดวิสัย หรือเกิดแต่สภาพแห่งไปรษณีย์ภัณฑ์นั่นเอง หรือเกิดเพราะความผิดของผู้ฝาก หรือผู้รับ

๗. ไปรษณีย์ภัณฑ์ส่งไม่ได้ กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติต่อไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ส่งไม่ได้ เช่น การกำหนดเวลาให้ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทางเก็บรักษาไปรษณีย์ภัณฑ์ส่งไม่ได้พักไว้ ณ ที่ทำการไปรษณีย์นั้น การจัดให้มีการโฆษณาบัญชีไปรษณีย์ภัณฑ์ส่งไม่ได้และเมื่อได้พักไว้ ณ ที่ทำการไปรษณีย์ปลายทางครบกำหนดเวลาแล้ว ให้ส่งกลับไปยังที่ทำการไปรษณีย์ต้นทางเพื่อคืนให้แก่ผู้ฝาก หรือให้ส่งตรงไปยังบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เพื่อดำเนินการต่อไป

๘. ไปรษณียภัณฑ์ส่งทางเรือ โดยนายเรือของเรือทุกลำที่จะออกจากท่าหรือที่แห่งหนึ่งภายในราชอาณาจักร ไปยังท่าหรือที่อีกแห่งหนึ่งในหรือภายนอกราชอาณาจักร จะต้องรับดูไปรษณีย์ที่เจ้าพนักงานคนใดคนหนึ่งนำมามอบให้เพื่อส่งไปกับเรือนั้นและต้องออกไปรับให้และเมื่อถึงท่าหรือที่ต้องส่งดูไปรษณีย์นั้นแล้ว ให้นำส่งโดยมิชักช้า พร้อมทั้งเจ้าของเรือทุกลำหรือตัวแทนต้องแจ้งวันและเวลาที่เรือจะออกหรือแจ้งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานประจำที่ทำการไปรษณีย์ทราบในเวลาอันสมควร ทั้งนี้ ไปรษณียภัณฑ์ที่ได้เข้ามาถึงกรุงสยามจากประเทศใด ๆ ภายในราชอาณาจักร โดยยานพาหนะใด ๆ ต้องมอบให้แก่เจ้าพนักงานประจำที่ทำการไปรษณีย์ที่อยู่ใกล้ที่สุดทันที

๙. สิทธิพิเศษในการรับส่งไปรษณีย์ โดยบุคคล สัตว์ หรือยานพาหนะอย่างใด ๆ ที่รับส่งแต่เฉพาะดูไปรษณีย์นั้น จะได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าผ่านทาง และห้ามมิให้ผู้ใดขัดขวาง หน่วงเหนี่ยว หรือกีดกันบุคคล สัตว์ หรือยานพาหนะอย่างใด ๆ ที่จะไปรับหรือใช้ให้ไปรับดูไปรษณีย์หรือที่กำลังรับส่งดูไปรษณีย์ และหากดูไปรษณีย์ที่ส่งไปทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศนั้นไม่อาจส่งไปยังที่ซึ่งจะส่งถึงได้ เพราะมีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ให้เป็นหน้าที่ของบุคคลทุกคนที่สามารถช่วยได้ ช่วยเหลือเพื่อให้ดูไปรษณีย์นั้นส่งไปถึงที่ได้โดยเร็วที่สุด อีกทั้ง บุคคลผู้รับขนส่งของ หรือคนโดยสารเพื่อพาหนะจะเป็นทางค้าปกติของตน จำต้องรับขนส่งไปรษณียภัณฑ์หรือดูไปรษณีย์จะได้รับค่าระวางพาหนะสำหรับการนี้ด้วย

กรณีถ้ามีข้อโต้เถียงเกิดขึ้นเกี่ยวกับเรื่องเรื่องสัญญาหรือเงื่อนไข ค่าระวางพาหนะซึ่งไม่สามารถจะตกลงกันได้ทั้งสองฝ่ายมีสิทธิที่จะตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นฝ่ายละคน แต่หากฝ่ายใดละเลยเสียไม่เลือกตั้งอนุญาโตตุลาการ อีกฝ่ายหนึ่งอาจร้องขอต่อศาลให้เลือกตั้งอนุญาโตตุลาการแทนฝ่ายที่ละเลยนั้นได้ เพื่อวินิจฉัยข้อโต้เถียงนั้น กรณีความเห็นของอนุญาโตตุลาการก้ำกึ่งไม่ตกลงกัน อนุญาโตตุลาการอาจเลือกตั้งผู้เป็นประธานขึ้นหนึ่งคนเพื่อวินิจฉัยชี้ขาด และหากถ้าอนุญาโตตุลาการไม่ตกลงกันในการเลือกตั้งผู้เป็นประธานก็ให้ร้องขอต่อศาลให้เลือกตั้งผู้เป็นประธานขึ้น

๑๐. ธนาณัติ โดยบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด อาจจัดให้มีการรับส่งเงินทางธนาณัติ และอาจเรียกเก็บเงินค่าส่วนลด หรือค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

กรณีที่ไม่สามารถจ่ายเงินตามธนาณัติให้แก่ผู้รับ เพราะเหตุที่ผู้รับตาย หรือล้มละลาย บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีอำนาจที่จะจ่ายเงินจำนวนนั้นให้แก่ทายาท หรือผู้จัดการทรัพย์สินมรดกของผู้รับ หรือแก่เจ้าพนักงานรักษาทรัพย์ ฯลฯ แล้วแต่กรณี เมื่อบุคคลนั้นแสดงหลักฐานแห่งฐานะของตนดังกล่าวข้างต้นได้จนเป็นที่พอใจ

กรณีที่บุคคลใดซึ่งฝากเงินไปโดยทางธนาณัติ และถ้าเงินนั้นยังมีได้จ่ายให้แก่ผู้รับ อาจขอให้จ่ายเงินตามธนาณัตินั้นคืนแก่ตน หรือให้จ่ายแก่บุคคลอื่นนอกจากผู้รับเดิมได้แล้วแต่จะสั่ง และหากหาตัวผู้รับและผู้ฝากธนาณัติไม่ได้ให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด โฆษณาหาตัวผู้รับและผู้ฝาก โดยผู้รับหรือผู้ฝากจะเรียกเงินตามจำนวนนั้นคืนหาไม่ได้เมื่อพ้นกำหนด ๑ ปีนับแต่วันโฆษณา

๑๑. การตรวจค้น จับกุม ฟ้องร้อง และบทลงโทษ สามารถแบ่งได้ดังนี้

ความผิดที่เจ้าพนักงานบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด กระทำขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ เช่น การดำเนินกล่าวหาในการนำส่ง หรือส่งมอบดูไปรษณีย์ หรือไปรษณียภัณฑ์หรือธนาณัติ หรือกระทำให้เกิดเสียหายแก่สิ่งเหล่านั้นโดยเจตนา การเปิดหรือยอมให้ผู้อื่นเปิดดูไปรษณีย์ หรือไปรษณียภัณฑ์ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์ หรือตั้งใจกัก หรือหน่วงเหนี่ยว

หรือยอมให้ผู้อื่นกักหรือหน่วงเหนี่ยวลงไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ เจ้าพนักงานลงเครื่องหมายของราชการบนลงไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ผิด โดยเจตนาทุจริต เปลี่ยนแปลง ขูดลบ หรือทำให้เครื่องหมายของราชการบนลงไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์ภัณฑ์สูญหาย โดยเจตนาทุจริต เป็นต้น

ความผิดอื่นที่กระทำขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ เช่น การฝ่าฝืนมาตรา ๖ มาตรา ๗ การเอาไฟเผา หรือเอาไม้ขีดไฟใส่ในตู้ไปรษณีย์ หรือเอาวัตถุระเบิดใส่ในหรือที่ตู้ไปรษณีย์ หรือวัตถุที่นำเป็นอันตรายสิ่งโสโครก สิ่งมีพิษหรือของน้ำอย่างใด ๆ เทหรือใส่ในหรือที่ตู้ไปรษณีย์ หรือทำให้เสียหายแก่ตู้ไปรษณีย์ การปิดกระดาดแข็งความ ปิดประกาศ หรือค้ำแข็งความ หรือปิดบัญชี ป้าย หรือสิ่งใด ๆ หรือกระทำการใด ๆ ให้เปื้อน หรือให้เสียหายแก่ที่ทำการไปรษณีย์ หรือตู้ไปรษณีย์ ความรับผิดชอบของนายเรือ นายเรือกรณีละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย การขัดขวาง กีดกัน หน่วงเหนี่ยว กักหรือทำให้เนิ่นช้าต่อการนำส่งลงไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์ หรือด้วยอุบายอย่างใด ๆ เปิดลงไปรษณีย์หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์ การใช้ตราไปรษณียากรซึ่งมีเครื่องหมายแสดงว่าตราไปรษณียากรนั้นได้ใช้แล้ว เป็นต้น

การตรวจค้นจับกุมและฟ้องร้อง โดยเจ้าพนักงานซึ่งได้รับมอบอำนาจตรวจค้นจับกุมผู้ฝ่าฝืน หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ากระทำความผิดต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือหน่วงเหนี่ยวไว้ได้เป็นเวลาอันสมควรเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ โดยสำหรับการฟ้องบุคคลผู้กระทำความผิดอาชญาเกี่ยวกับลงไปรษณีย์หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ส่งทางไปรษณีย์นั้น ในฟ้องจะกล่าวแต่เพียงว่าลงไปรษณีย์หรือไปรษณีย์ภัณฑ์นั้นเป็นทรัพย์สินของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด และไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ว่าลงไปรษณีย์หรือไปรษณีย์ภัณฑ์นั้นมีความมากน้อยเท่าใด และการฟ้องขอให้ลงโทษให้ฟ้องได้ต่อเมื่อเจ้าพนักงานไปรษณีย์ได้ร้องขอ โดยในเวลาใด ๆ ก่อนมีคำพิพากษา เจ้าพนักงานไปรษณีย์มีอำนาจเปรียบเทียบเพื่อเรียกเงินค่าปรับ หรือเพื่อริบทรัพย์สินอันผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ โดยกระทำความตกลงและวางเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ สุดแล้วแต่จะเห็นสมควร อีกทั้งเมื่อผู้กระทำความผิดจะต้องถูกปรับสำหรับความผิดอย่างใด ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้ทำคำร้องขอเป็นพิเศษแล้ว ศาลอาจสั่งในคำพิพากษาให้แบ่งเงินพินัยไม่เกินกึ่งหนึ่งให้แก่ผู้สืบการกระทำความผิดนั้น

๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีการกำหนดให้ประชาชนงดเว้นกระทำการ เช่น การห้ามประชาชนกระทำการนำส่งจดหมายหรือไปรษณีย์บัตรภายในเขตซึ่งบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีสิทธิพิเศษที่จะทำการนี้ได้ฝ่ายเดียว การห้ามรวบรวมจดหมายหรือไปรษณีย์บัตรหลายฉบับถึงบุคคลหลายคนเข้าในห่อหรือซองเดียวกันเพื่อส่งทางไปรษณีย์เป็นห่อจดหมายโดยไม่ได้รับสิทธิพิเศษ การห้ามเอาไฟเผาหรือเอาวัตถุระเบิดหรือวัตถุที่นำเป็นอันตรายกระทำที่ตู้ไปรษณีย์เสียหาย การห้ามปิดประกาศที่ทำการไปรษณีย์หรือตู้ไปรษณีย์ การห้ามขัดขวาง กีดกัน หน่วงเหนี่ยว กักหรือทำให้เนิ่นช้าต่อการนำส่งลงไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์ หรือด้วยอุบายอย่างใด ๆ เปิดลงไปรษณีย์หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์โดยไม่มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามคำสั่งของรัฐมนตรี หรือของศาลที่มีอำนาจ การห้ามยึด หรือจงใจซ่อนเร้นเก็บ หรือกักลงไปรษณีย์ หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ในระหว่างส่งทางไปรษณีย์โดยเจตนาทุจริต การห้ามใช้ตราไปรษณียากรที่ได้ใช้ไปแล้ว การละเลยหรือไม่ยอมหรือจงใจละเว้นไม่กระทำตามหน้าที่ของนายเรือ

การห้ามผู้รับขนส่งหรือไม่ยอมรับขนส่งไปรษณีย์หรือไปรษณีย์ภัณฑ์ การห้ามผู้ได้รับอนุญาตให้ตั้งที่ทำการไปรษณีย์ประเภทรับอนุญาตหรือแต่งตั้งให้เป็นผู้ขายตราไปรษณียากรเรียกเอาราคาตราไปรษณียากรจากผู้ซื้อสูงกว่าหรือต่ำกว่าราคาที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ ซึ่งหากมีการฝ่าฝืนจะมีความผิดตามมาตรา ๑๑ การตรวจค้น จับกุม ฟ้องร้อง และบทลงโทษ ส่วนที่ ๒ ความผิดอย่างอื่น ซึ่งมีทั้งโทษจำคุก โทษปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ และการตรวจค้นจับกุมและฟ้องร้อง

๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด

พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ได้มีการบังคับใช้ตั้งแต่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๔๗๗ โดยมีการแก้ไขเพิ่มเติมหนึ่งครั้ง ได้แก่ พระราชบัญญัติไปรษณีย์ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๓ กฎหมายนี้จึงมีระยะเวลาบังคับใช้ที่ยาวนานและไม่มีการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวยังคงมีความจำเป็นเพื่อจัดการระบบการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ให้มีเสถียรภาพ อยู่ในระดับที่ประชาชนทุกคนสามารถใช้บริการได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ทั่วประเทศและเท่าเทียมกัน รวมทั้งส่งเสริมการให้บริการไปรษณีย์มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชน และส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ขณะเดียวกันก็มุ่งให้ความคุ้มครองประชาชนมิให้ถูกเอาเปรียบจากผู้ประกอบกิจการไปรษณีย์ คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพในการสื่อสารของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๖ กำหนดไว้ว่า บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางที่ชอบด้วยกฎหมาย

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ

การมีพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ จะช่วยให้ประชาชนได้รับการให้บริการเกี่ยวกับการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็ว และประชาชนทุกคนสามารถใช้บริการได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ในราคาที่สามารถจ่ายได้และเหมาะสม อีกทั้งยังเป็นการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิในความเป็นส่วนตัวและเสรีภาพในการสื่อสารของบุคคลโดยทางไปรษณีย์อันเป็นบริการไปรษณีย์พื้นที่โดยทั่วถึง (Universal Postal Services)

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยไม่ต้องตอบทุกประเด็นก็ได้)

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน

การมีพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน เนื่องจากพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ กำหนดให้รัฐบาล (บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด) มีอำนาจสิทธิขาดเฉพาะจดหมายและไปรษณีย์บัตรซึ่งเป็นสิทธิในความเป็นส่วนตัวและการสื่อสารถึงกันเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยรัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทย อันเป็นการคุ้มครองให้ประชาชนทุกคนสามารถใช้บริการได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ในราคาที่สามารถจ่ายได้ เหมาะสม และเท่าเทียม

นอกจากนี้ ที่ผ่านมามีหน่วยงานราชการต่าง ๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมศุลกากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค

ได้มีหนังสือเชิญให้ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เข้าชี้แจง กรณีที่มีการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์แล้ว ผู้ซื้อได้รับสินค้าไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน หรือกรณีมีการลักลอบขนส่งยาเสพติด สินค้าปลอมทาสี หรือสิ่งของผิดกฎหมายในเส้นทางไปรษณีย์ ซึ่งในทางปฏิบัติ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ได้มีมาตรการป้องกันการลักลอบฝากส่งสิ่งของผิดกฎหมายและสิ่งของต้องห้ามส่งทางไปรษณีย์ เช่น การบันทึกข้อมูลบัตรประจำตัวประชาชนผู้ฝากส่ง เพื่อให้ความร่วมมือกับหน่วยงานด้านความมั่นคง และสนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการสืบสวน สอบสวน รวมถึงรายละเอียดต่าง ๆ ของขั้นตอนการทำงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่กระบวนการรับฝาก ส่งต่อ และนำจ่าย เมื่อหน่วยงานของรัฐที่ใช้อำนาจตามกฎหมายมีหนังสือขอข้อมูลดังกล่าวมา บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะก็สนับสนุนข้อมูลดังกล่าวให้แก่หน่วยงานของรัฐ เพื่อดำเนินการติดตาม จับกุมผู้กระทำความผิดได้หลายราย อันเป็นการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนจากมิจฉาชีพได้เป็นจำนวนมาก

- ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

การมีพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๗๗ เป็นการมอบให้รัฐบาล (บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด) มีอำนาจสิทธิขาดในการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบจดหมายและไปรษณียบัตร ในพื้นที่ทั่วประเทศไทยในราคาที่ประชาชนสามารถจ่ายได้ เป็นธรรม และราคาเท่าเทียมกันทุกคน แม้การให้บริการดังกล่าวทำให้เกิดภาระต้นทุนการให้บริการเชิงสังคมที่สร้างอุปสรรคต่อการดำเนินงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ก็ตาม แต่รัฐจำเป็นต้องมีบริการไปรษณีย์ที่เป็นพื้นฐาน (Universal Postal Services) ให้กับประชาชน ซึ่งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม เนื่องจากการติดต่อสื่อสารเป็นสิทธิในความเป็นส่วนตัวและการสื่อสารถึงกัน เป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยรัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทย อันเป็นการคุ้มครองให้ประชาชนสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างทั่วถึง

- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การมีพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๗๗ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด มีอำนาจสิทธิขาดเฉพาะจดหมายและไปรษณียบัตรเท่านั้น บริษัทเอกชนและประชาชนทั่วไปยังสามารถให้บริการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบพัสดุภัณฑ์อื่น ๆ ได้ ซึ่งปัจจุบันมีบริษัทเอกชนหรือประชาชนประกอบธุรกิจเกี่ยวกับให้บริการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบพัสดุภัณฑ์เป็นจำนวนมาก เพียงแต่ยังไม่มีความก้าวหน้าเท่าที่ควรในการกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการ การควบคุมการแข่งขัน การกำหนดราคา และคุณภาพการให้บริการที่เป็นธรรมในมาตรฐานเดียวกัน จึงเห็นควรปรับปรุงให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์ (Universal Postal Union: UPU) ซึ่งข้อกำหนดสำหรับประเทศที่เป็นสมาชิก ได้แก่ ๑. จะต้องกำหนดอัตราค่าส่งจดหมายและไปรษณีย์ภัณฑ์ให้ใกล้เคียงกันกับประเทศอื่น ๒. การให้ความสำคัญกับจดหมายและไปรษณีย์ภัณฑ์ภายในประเทศและระหว่างประเทศเท่า ๆ กัน ๓. หน่วยงานไปรษณีย์ของประเทศต้นทางเป็นฝ่ายเก็บค่าไปรษณีย์ทั้งหมดโดยไม่ต้องแบ่งให้ประเทศทางผ่านหรือประเทศปลายทาง ๔. องค์การไปรษณีย์สากลเป็นผู้บริหารระบบวิสัยบัตรซึ่งสามารถซื้อในประเทศหนึ่งและแลกเปลี่ยนแสตมป์ของประเทศที่เป็นสมาชิกได้ จึงต้องมีการออกกฎหมายให้สอดคล้องกับการเป็นสมาชิกองค์การดังกล่าว

โดยที่ประเทศไทยได้มีการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์และเป็นภาคีในอนุสัญญาสากลไปรษณีย์ซึ่งมีผลผูกพันที่จะต้องปฏิบัติ/ปรับปรุงบริการไปรษณีย์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล เช่น ตามหลักอาณาเขตไปรษณีย์เดียวกัน (Single postal territory) โดยประเทศไทยต้องดำเนินการเพื่อให้มั่นใจว่าประชาชนทุกคนมีสิทธิในการเข้าถึงบริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึง ในราคาที่ใช้บริการสามารถจ่ายได้

- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบต่อสิ่งสำคัญ
ไม่มี

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการ ให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ จนถึงปัจจุบัน มีการดำเนินคดีระหว่างบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด กับผู้ให้บริการ จำนวน ๑๓ คดี (แบ่งเป็นคดีในศาลยุติธรรม จำนวน ๘ คดี และศาลปกครอง จำนวน ๕ คดี)

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมาย มีดังนี้

๑. สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ มีการบังคับใช้มาเป็นเวลากว่า ๕๐ ปี จึงเป็นกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารและการค้าพาณิชย์ของประชาชน ตัวอย่างเช่น ปัจจุบันประชาชนนิยมติดต่อสื่อสารกันผ่านช่องทางอื่น (เช่น จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (e-mail) แอปพลิเคชันที่ให้บริการส่งข้อความ) มากกว่าการส่งจดหมายในรูปแบบกระดาษ การเจริญเติบโตของธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ทำให้บริการขนส่งพัสดุภัณฑ์ของผู้ให้บริการเอกชน นอกเหนือจาก บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เติบโตขึ้นอย่างมาก แต่ผู้ให้บริการเอกชนดังกล่าวกลับไม่ถูกกำกับดูแลมาตรฐานโดยพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ เช่นเดียวกับ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นต้น

๒. ความไม่ทันสมัยของพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ เช่น

๒.๑. ถ้อยคำและหน่วยงานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ ไม่สอดคล้องกับปัจจุบัน เช่น กรมไปรษณีย์โทรเลข ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด, อธิบดี ปัจจุบันเปลี่ยนเป็น คณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ และเช็คไปรษณีย์ ปัจจุบันยกเลิกการให้บริการ เป็นต้น

๒.๒. ปัจจุบันการให้บริการไปรษณีย์ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการ เช่น บริการตู้รับฝากไปรษณีย์อัตโนมัติ เครื่องบริการนำจ่าย เครื่องให้บริการรับฝากและนำจ่ายอัตโนมัติ ในเครื่องเดียวกัน บริการธนาคัตออนไลน์ เป็นต้น แต่ในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ มิได้กำหนดให้ครอบคลุมถึงการให้บริการดังกล่าว

๓. ความไม่เหมาะสมของบทลงโทษในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ เช่น

๓.๑. การกำหนดโทษในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ ไม่สอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช

๒๔๗๗ มาตรา ๗๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดใช้ตราไปรษณียากร ซึ่งมีเครื่องหมายแสดงว่าตราไปรษณียากรนั้นได้ใช้แล้ว ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ในขณะที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕๖ บัญญัติว่า “ผู้ใดลบ ถอนหรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่แสตมป์รัฐบาลซึ่งระบุไว้ในมาตรา ๒๕๔ และมีเครื่องหมายหรือการกระทำอย่างใดแสดงว่าใช้ไม่ได้แล้ว เพื่อให้ใช้ได้อีกต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เมื่อเปรียบเทียบอัตราโทษปรับแล้ว พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมาก

๓.๒. บทกำหนดโทษในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มุ่งเน้นการลงโทษทางอาญาทั้งโทษปรับและจำคุก ในขณะที่การบัญญัติกฎหมายสมัยใหม่จะนำโทษอาญามาใช้เท่าที่จำเป็น ดังจะเห็นได้จากกรณีที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้วางหลักว่าการกำหนดโทษอาญาควรนำมาใช้เฉพาะความผิดร้ายแรง รวมถึงได้กำหนดให้การกระทำความผิดในลักษณะที่เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายในกรณีที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงและโดยสภาพไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือไม่มีผลกระทบต่อส่วนรวมอย่างกว้างขวาง เป็นความผิดทางพินัย โดยไม่ถือเป็นความผิดอาญา และให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม โดยไม่ถือเป็นโทษอาญา ทั้งนี้ พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้กำหนดให้ความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามรายชื่อกฎหมายที่ระบุในบัญชี ๒ ท้ายพระราชบัญญัติ (ครอบคลุมถึง พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗) สามารถเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยได้โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

๓.๓. แนวโน้มของการบัญญัติกฎหมายไปรษณีย์สมัยใหม่ในต่างประเทศจะมุ่งเน้นการใช้โทษปรับทางปกครอง ไม่ใช่โทษปรับทางอาญา ตัวอย่างเช่น สหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มุ่งเน้นการใช้มาตรการบังคับทางปกครองและโทษปรับทางปกครองในการกำกับดูแลและลงโทษผู้ประกอบการไปรษณีย์ของประเทศตนเอง เป็นต้น

๔. ความไม่คล่องตัว เช่น การจัดตั้ง/ยุบเลิกที่ทำการไปรษณีย์ การยกเลิกการให้บริการไปรษณีย์พื้นฐาน การปรับอัตราค่าบริการไปรษณีย์ การจัดทำตราไปรษณียากรชนิดต่าง ๆ นวัตกรรมไปรษณีย์ไทย จำกัด ไม่สามารถดำเนินการได้เอง แต่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์แล้วแต่กรณีก่อน ซึ่งปัจจุบันมีระยะเวลาดำเนินการมากกว่า ๓๐ วัน

๕. ปัญหาเกี่ยวกับการนำไปใช้กับผู้ให้บริการธุรกิจขนส่งที่ยังไม่ครอบคลุม ปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งเอกชนจากทั้งในและต่างประเทศที่มีทั้งบริษัทขนส่งและบริษัทเทคโนโลยี ประกอบธุรกิจ e-commerce และให้บริการขนส่งด้วย เข้ามาดำเนินการเป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการ รวมทั้งหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อควบคุม ขั้นตอนการให้บริการ การแข่งขันการกำหนดราคา และคุณภาพการให้บริการที่สร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชนผู้ใช้บริการและผู้ประกอบการรายอื่นในตลาดที่ชัดเจน โดยเฉพาะบริการที่เกี่ยวข้องกับการรับส่งพัสดุภัณฑ์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการที่ผู้บริโภคมีการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากบริการที่ขาดการควบคุมคุณภาพอย่างเหมาะสม

๖. การให้บริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึง (Universal Postal Services) ในพื้นที่ห่างไกล เป็นภาระอย่างมากแก่ผู้มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าว ได้แก่ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เนื่องจาก

มีต้นทุนสูง แต่ถูกกำหนดให้มีการควบคุมการคิดค่าบริการให้อยู่ในระดับที่ประชาชนทุกกลุ่มสามารถ
ใช้บริการได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ทั่วประเทศและเท่าเทียมกัน

ส่วนที่ ๓ การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน
หรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด

มีการดำเนินคดีที่ศาลปกครองระหว่างบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด กับผู้ใช้บริการ จำนวน ๕ คดี
ในฐานความผิด ดังนี้.....

๑. การผิดสัญญา การใช้บริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ และไปรษณีย์ลงทะเบียน (ศาลพิพากษาให้
บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ชดใช้ค่าบริการ จำนวน ๒๔ บาท).....

๒. การกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจ
ตามกฎหมาย (ศาลพิพากษายกฟ้อง ปัจจุบันอยู่ระหว่างโจทก์ยื่นอุทธรณ์).....

๓. การกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย (ศาลปกครองกลางพิพากษาให้ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด
ชำระเงิน ๕๐๐ บาท (ปัจจุบันอยู่ระหว่างบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด อุทธรณ์)).....

๔. หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกกฎ โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (พิพากษายกฟ้อง).....

๕. การที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด
ให้ต้องปฏิบัติ และการกระทำละเมิดอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด
ให้ต้องปฏิบัติ (ศาลพิพากษายกฟ้อง)

อย่างไรก็ดี การฟ้องคดีต่อศาลข้างต้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม
พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มิได้เป็นการฟ้องกรณีที่พระราชบัญญัติไปรษณีย์
พุทธศักราช ๒๔๗๗ ไม่มีประสิทธิภาพหรือปัญหาในข้อกฎหมาย แต่อย่างใด

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาในกฎหมายนี้
(ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร

ไม่มีความเหมาะสมเมื่อเปรียบเทียบกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน ดังนี้

ระบบอนุญาต แม้ว่าการอนุญาตตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ จะมีความ
เหมาะสมสำหรับกรณีการอนุญาตให้กรมไปรษณีย์โทรเลข (ปัจจุบัน คือ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด)
มีอำนาจสิทธิขาดในการจัดการไปรษณีย์ (จดหมาย และไปรษณีย์บัตร) และตั้งที่ทำการไปรษณีย์
ภายในราชอาณาจักร อันส่งผลให้บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนด

ในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ อย่างไรก็ตามการดำเนินการอื่น ๆ เช่น การส่งพัสดุไม่ต้องขออนุญาตและไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานที่กำหนดในพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ในปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งเอกชนจากทั้งในและต่างประเทศที่มีทั้งบริษัทขนส่งและบริษัทเทคโนโลยีประกอบธุรกิจ E - Commerce และให้บริการขนส่งด้วยเข้ามาดำเนินการเป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการ รวมทั้งหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อควบคุม ขั้นตอนการให้บริการ การแข่งขันการกำหนดราคาและคุณภาพการให้บริการที่สร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชน ผู้ใช้บริการและผู้ประกอบการรายอื่นในตลาดที่ชัดเจน โดยเฉพาะบริการที่เกี่ยวข้องกับการรับส่งพัสดุภัณฑ์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการที่ผู้บริโภคมีการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากบริการที่ขาดการควบคุมคุณภาพอย่างเหมาะสม กรณีนี้จึงน่าจะกำหนดให้ผู้ให้บริการไปรษณีย์ทุกรายอยู่ภายใต้กฎหมายและมีหน่วยงานกำกับดูแลเดียวกัน เพื่อกำกับดูแล ควบคุมการให้บริการไปรษณีย์ให้มีมาตรฐานเดียวกันและเป็นธรรม

นอกจากนี้ ในปัจจุบันการจัดตั้ง/ยุบเลิกที่ทำการไปรษณีย์ การยกเลิกการให้บริการไปรษณีย์พื้นฐาน การปรับอัตราค่าบริการไปรษณีย์ การจัดทำตราไปรษณียากรชนิดต่าง ๆ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ไม่สามารถดำเนินการได้เอง แต่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัล-เพื่อเศรษฐกิจและสังคม หรือคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ แล้วแต่กรณีก่อน ซึ่งปัจจุบันมีระยะเวลาดำเนินการมากกว่า ๓๐ วัน จึงทำให้การดำเนินการดังกล่าวเกิดความล่าช้า

ระบบคณะกรรมการ ปัจจุบันคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ เป็นผู้กำกับดูแลการใช้อำนาจในการอนุญาต การวินิจฉัย การออกข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินกิจการไปรษณีย์ และธุรกิจอันเกี่ยวกับกิจการไปรษณีย์ รวมทั้งธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่อง ใกล้เคียงกัน การจัดทำไปรษณีย์นิตเทศ การทำความตกลงกับต่างประเทศในกิจการไปรษณีย์ และการออกคำสั่งใด ๆ ที่มีลักษณะเป็นคำสั่งทางปกครอง ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ทั้งนี้แม้ว่าการใช้ระบบคณะกรรมการดังกล่าวทำให้การออกคำสั่งต่าง ๆ มีความคล่องตัว แต่เนื่องจากคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ประกอบด้วยกรรมการส่วนใหญ่ที่มีตำแหน่งในหน่วยงานรัฐ และบุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ในกิจการไปรษณีย์เพียง ๑ คน การดำเนินงานของคณะกรรมการจึงอาจถูกมองว่าขาดความเป็นอิสระจากหน่วยงานรัฐและขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในกิจการไปรษณีย์ อันส่งผลให้การออกกฎหมายกำกับดูแลไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีและสภาพการแข่งขันที่รุนแรงของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการไปรษณีย์ โดยเฉพาะธุรกิจ E - Commerce ที่มีการเติบโตอย่างรวดเร็ว

โทษอาญา ปัจจุบันพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มุ่งเน้นบทลงโทษทางอาญาซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวทางการกำกับดูแลกิจการไปรษณีย์สมัยใหม่ของหลายประเทศ ที่มุ่งเน้นการบังคับทางปกครองและบทลงโทษทางปกครอง รวมถึงอัตราโทษปรับในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ก็ไม่สอดคล้องกับกฎหมายอื่น ๆ ที่มีฐานความผิดใกล้เคียงกัน

ส่วนที่ ๔

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง

ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายฉบับนี้ ได้ใช้วิธีการรับฟังความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายและผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งภาคราชการและภาคเอกชน โดยการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง (law.go.th) มีผู้เข้ามาให้ความคิดเห็นเป็นจำนวน ๑๘๕ คน และการประชุมรับฟังความคิดเห็น ซึ่งจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพมหานคร โดยดำเนินจัดการประชุมในรูปแบบ hybrid มีจำนวนผู้เข้าร่วมประชุม ณ โรงแรมฯ จำนวน ๑๑๒ คน และระบบออนไลน์ผ่าน Zoom จำนวน ๓๐๐ คน ทั้งนี้เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติประชณีย์ พุทธศักราช ๒๕๖๗ โดยกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย

๑. **ภาคราชการ** เช่น กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กรมการขนส่งทางบก สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หน่วยงานราชการระดับกระทรวง ทบวงกรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงาน กสทช. สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ธนาคารแห่งประเทศไทย การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงาน ก.ล.ต. ศาลแพ่ง ศาลอาญา เป็นต้น

๒. **ภาคเอกชน** เช่น หอการค้าไทย สมาคมธนาคารไทย สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมาพันธ์โลจิสติกส์ไทย สมาคมผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไทย สมาคมประกันวินาศภัยไทย สมาคมขนส่งสินค้าและโลจิสติกส์ไทย บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด บริษัท เคอรี่ เอ็กซ์เพรส (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) บริษัท แฟลช เอ็กซ์เพรส จำกัด บริษัท นิโนจา โลจิสติกส์ (ประเทศไทย) จำกัด บริษัท โกลบอล เจท เอ็กซ์เพรส (ไทยแลนด์) จำกัด บริษัท เอสซีจี เอ็กซ์เพรส จำกัด และบริษัท อินเตอร์ เอ็กซ์เพรส โลจิสติกส์ จำกัด บริษัท นิมเอ็กซ์เพรส จำกัด บริษัท มนต์ทรานสปอร์ต จำกัด เป็นต้น

ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเกี่ยวกับกฎหมายนี้หรือผลกระทบของกฎหมายนี้อย่างไร

ผู้เกี่ยวข้องที่ร่วมแสดงความเห็นผ่านระบบออนไลน์ (ผ่านทางระบบกลาง) คิดเป็นร้อยละ ๙๑.๕๘ และผู้แสดงความเห็นผ่านการจัดประชุม ณ โรงแรมฯ (ณ สถานที่จัดประชุม) คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๒ โดยได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับพระราชบัญญัติประชณีย์ พุทธศักราช ๒๕๖๗ ในประเด็นต่อไปนี้

ประเด็นที่ ๑ พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีลักษณะที่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาการของเทคโนโลยี หรือวิถีชีวิตของประชาชนในปัจจุบันหรือไม่

ผลการรับฟังความคิดเห็น

ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มีลักษณะดังนี้ (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)

- (๑) ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของเทคโนโลยี (ร้อยละ ๖๐.๘๘)
- (๒) ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม (ร้อยละ ๕๘.๔๒)
- (๓) ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน (ร้อยละ ๔๕.๕๔)

นอกจากนี้ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเพิ่มเติมที่น่าสนใจดังนี้

๑) กฎหมายนี้ไม่สอดคล้องกับพัฒนาการของเทคโนโลยี

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- ปัจจุบันการให้บริการไปรษณีย์ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการ เช่น บริการตู้รับฝากไปรษณีย์อัตโนมัติ เครื่องบริการนำจ่าย เครื่องให้บริการรับฝากและนำจ่ายอัตโนมัติในเครื่องเดียวกัน บริการธนาณัติออนไลน์ เป็นต้น แต่ในกฎหมายไม่ได้กำหนดให้ครอบคลุมถึงการให้บริการดังกล่าว

- ปัจจุบันมีการนำระบบอัตโนมัติมาใช้ในกระบวนการต่าง ๆ ของการไปรษณีย์ เช่น การคัดแยกพัสดุ การจัดส่ง และการติดตาม ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนในการดำเนินงาน พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้ครอบคลุมถึงการนำเทคโนโลยีเหล่านี้มาใช้

- เทคโนโลยีในปัจจุบันช่วยให้สามารถติดตามสถานะของพัสดุได้แบบเรียลไทม์ ซึ่งเป็นสิ่งที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้กล่าวถึง ทำให้การให้บริการไปรษณีย์ในปัจจุบันมีประสิทธิภาพและความโปร่งใสมากกว่าในอดีต

- ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาไปจากอดีตเป็นอย่างมาก การติดต่อสื่อสารของประชาชนสามารถทำได้ง่ายขึ้น เช่น โทรศัพท์ อีเมล และแอปพลิเคชันต่าง ๆ เป็นต้น การจัดส่งจดหมายโดยไปรษณีย์จึงมีน้อยลง นอกจากนั้นการส่งเงินทางธนาณัติก็ไม่มีความสะดวกและง่ายเมื่อเทียบกับการโอนเงินผ่านทางธนาคารหรือพร้อมเพย์ จึงควรปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

- การสื่อสารในปัจจุบันเปลี่ยนไปจากการส่งจดหมายและไปรษณียบัตร มาเป็นการสื่อสารผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์ เช่น อีเมล โซเชียลมีเดีย และแอปพลิเคชันต่าง ๆ ทำให้บทบัญญัติว่าด้วยจดหมายและไปรษณียบัตรมีความสำคัญน้อยลง

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- ไม่มี -

๒) กฎหมายนี้ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- การเติบโตของธุรกิจอีคอมเมิร์ซส่งผลให้ปริมาณพัสดุและการขนส่งเพิ่มขึ้นอย่างมหาศาล ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวไม่ได้ครอบคลุมถึงรูปแบบการให้บริการและการกำกับดูแลธุรกิจขนส่งในยุคดิจิทัล

- ในอดีตรัฐมีอำนาจสิทธิ์ขาดในการจัดการไปรษณีย์ แต่ปัจจุบันมีการเปิดเสรีให้เอกชนเข้ามา มีบทบาทในธุรกิจไปรษณีย์และโลจิสติกส์มากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันและมีทางเลือกให้ผู้บริโภคมากขึ้น สภาพการณ์นี้ทำให้บทบัญญัติว่าด้วยการผูกขาดของรัฐล้าสมัย

- การใช้ธนาณัติและเช็คไปรษณีย์ในปัจจุบันลดน้อยลงอย่างมาก เนื่องจากมีวิธีการโอนเงินที่สะดวกและรวดเร็วกว่า เช่น การโอนเงินผ่านธนาคารทางอิเล็กทรอนิกส์และ Mobile Banking ทำให้บทบัญญัติว่าด้วยธนาณัติและเช็คไปรษณีย์ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการในปัจจุบัน

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- ไม่มี -

๓) กฎหมายนี้ไม่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- การส่งพัสดุในปัจจุบันสามารถทำได้ง่ายและสะดวก ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น การส่งพัสดุผ่านแอปพลิเคชัน หรือการเรียกรถรับส่งพัสดุนั้น ซึ่งเป็นสิ่งที่พระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กล่าวถึง

- ประชาชนในปัจจุบันสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้ง่ายและรวดเร็ว ผ่านทางอินเทอร์เน็ต ทำให้มีความต้องการข้อมูลเกี่ยวกับการไปรษณีย์ที่ครบถ้วนและทันสมัย ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ครอบคลุมถึง

- ประชาชนในปัจจุบันต้องการการบริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้กำหนดระยะเวลาในการจัดส่งที่ชัดเจน ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้อย่างเต็มที่

- พระราชบัญญัติฯ มีการใช้บังคับที่ยาวนานและไม่มีการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาพการณ์เทคโนโลยีและวิถีชีวิตของประชาชน อย่างไรก็ตาม กฎหมายดังกล่าวยังคงมีความจำเป็นเพื่อจัดการระบบการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์ให้มีเสถียรภาพ อยู่ในระดับที่ประชาชนทุกคนสามารถใช้บริการได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ทั่วประเทศและเท่าเทียมกัน รวมทั้งส่งเสริมการให้บริการไปรษณีย์มีคุณภาพและประสิทธิภาพเพื่อประโยชน์ของประชาชน และส่งเสริมการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- ไม่มี -

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำหรือสร้างความเป็นธรรมในสังคม เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ไม่สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ หรือมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบต่ออื่นที่สำคัญหรือไม่

ผลการรับฟังความคิดเห็น

ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าพระราชบัญญัติประชณีย พุทธศักราช ๒๕๗๗ ก่อให้เกิดผลดังนี้ (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)

- (๑) เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (ร้อยละ ๕๓.๙๖)
- (๒) เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน (ร้อยละ ๓๑.๑๙)
- (๓) มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบต่ออื่นที่สำคัญ (ร้อยละ ๒๕.๒๕)
- (๔) ไม่สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ (ร้อยละ ๒๐.๗๙)
- (๕) ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำหรือสร้างความเป็นธรรมในสังคม (ร้อยละ ๑๗.๓๓)

นอกจากนี้ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเพิ่มเติมที่น่าสนใจดังนี้

๑) อุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- สภาพสังคมในปัจจุบันมีการค้าขายกันมากขึ้น และตลาดการขนส่งไปรษณียภัณฑ์เพื่อส่งถึงผู้บริโภคมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย การจำกัดสิทธิในการดำเนินการขนส่งเฉพาะผู้ได้รับอนุญาต การดำเนินการไปรษณียอนุญาตจึงเป็นการอุปสรรคในการแข่งขันการดำเนินการขนส่งไปรษณียภัณฑ์ และจำกัดทางเลือกของผู้ใช้บริการด้วย

- บริษัท ไปรษณียไทย จำกัด ถูกกำหนดให้มีการควบคุมการคิดค่าบริการให้อยู่ในระดับที่ประชาชนทุกกลุ่มสามารถใช้บริการได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ทั่วประเทศและเท่าเทียมกัน ส่งผลให้อัตราค่าบริการไปรษณียพื้นฐานโดยรวมมีอัตราค่าบริการที่ต่ำกว่าต้นทุนจริง อีกทั้งปัจจุบันมีผู้ประกอบการภาคเอกชนรายใหม่เข้ามาดำเนินธุรกิจอันมีลักษณะเดียวกันกับการให้บริการไปรษณียภัณฑ์ของบริษัท ไปรษณียไทย จำกัด เช่น บริการ E-Commerce และให้บริการขนส่งสินค้าที่มีพิศนัดน้ำหนักเดียวกันกับพัสดุไปรษณีย โดยที่ไม่มีหน่วยงานกำกับดูแลการกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการ การควบคุมการแข่งขัน การกำหนดราคาและคุณภาพการให้บริการที่เป็นธรรมทั้งกับประชาชนและผู้ประกอบการรายอื่นในตลาดที่ชัดเจน ส่งผลให้ผู้ประกอบการรายใหม่นำกลยุทธ์ด้านราคามาใช้ในการแข่งขัน เพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาด

- กฎหมายนี้ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เนื่องจากบริษัท ไปรษณียไทย จำกัด มีอำนาจสิทธิ์ขาดเฉพาะจดหมายและไปรษณียบัตรเท่านั้น บริษัทเอกชนและประชาชนทั่วไปยังสามารถให้บริการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบพัสดุ ภัณฑ์อื่น ๆ ได้

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- ไม่มี -

๒) อุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนแต่ไม่มีการให้ความเห็นเพิ่มเติม

สำหรับผู้ให้ความเห็นส่วนน้อยที่เห็นว่าไม่มีอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชนหรือมีความเห็นอื่น ๆ ได้มีการให้เหตุผลว่า การมีพระราชบัญญัติฯ นี้ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน เนื่องจากกำหนดให้รัฐบาล (บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด) มีอำนาจสิทธิ์ขาดเฉพาะจดหมายและไปรษณียบัตรซึ่งเป็นสิทธิในความเป็นส่วนตัวและการสื่อสารถึงกัน เป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของบุคคลซึ่งเป็นที่ยอมรับโดยรัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทย อันเป็นการคุ้มครองให้ประชาชนทุกคนสามารถใช้บริการได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ในราคาที่สามารถจ่ายได้ เหมาะสม และเท่าเทียม แม้การให้บริการดังกล่าวทำให้เกิดภาระต้นทุนการให้บริการเชิงสังคมที่สร้างอุปสรรคต่อการดำเนินงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ก็ตาม แต่รัฐจำเป็นต้องมีบริการไปรษณีย์ที่เป็นพื้นฐาน (Universal Postal Services) ให้กับประชาชนซึ่งเป็นการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- ไม่มี -

๓) ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- เนื่องจากไม่เคยมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ทำให้เนื้อหาของกฎหมายไม่มีความทันต่อสถานการณ์ และไม่สามารถดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการจัดทำบริการสาธารณะด้านไปรษณีย์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนผู้รับบริการได้อย่างเต็มที่ ซึ่งการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวยังไม่ตรงตามเจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งองค์การไปรษณีย์ขึ้น มาส่งผลให้การจัดทำบริการสาธารณะของรัฐในด้านกิจการไปรษณีย์ไม่ตรงตามความต้องการของประชาชนในปัจจุบัน เช่น การที่บริษัทเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมกับการขนส่งในประเทศไทย มีการนำเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการขนส่ง การติดตามการขนส่งดังกล่าว ส่งผลให้กิจการไปรษณีย์ไทยที่กำกับดูแลโดยหน่วยงานของรัฐประสบปัญหาในการที่ประชาชนผู้รับบริการมีแนวโน้มที่จะใช้บริการของบริษัทเอกชนมากกว่ากิจการของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ประกอบกับหากเปรียบเทียบกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินกิจการไปรษณีย์ระหว่างประเทศของต่างประเทศและประเทศไทยแล้วนั้น ประเทศไทยยังมีรูปแบบของการจัดทำบริการสาธารณะด้านกิจการไปรษณีย์ที่ต้องพัฒนาให้ทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ ดังนั้น หากไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ อาจก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาวะ หรือผลกระทบอื่นที่สำคัญ

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- ไม่มี -

๔) ความสอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- ประเทศไทยได้มีการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์และเป็นภาคีในอนุสัญญาสากลไปรษณีย์ซึ่งมีผลผูกพันที่จะต้องปฏิบัติ/ปรับปรุงบริการไปรษณีย์ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

- ตาม ASEAN Framework Agreement on Service กำหนดให้ไทยจะต้องยกเลิกการเลือกปฏิบัติสำหรับการค้าบริการทั้งหมดภายในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ อย่างไม่มีเงื่อนไข ซึ่งการให้บริการไปรษณีย์เป็นบริการรูปแบบหนึ่ง แต่ตามกฎหมายไทยยังกำหนดผูกขาดไว้ อาจจะไม่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- ไม่มี -

๕) ความเหลื่อมล้ำหรือสร้างความไม่เป็นธรรมในสังคม

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- มีความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการรับส่งพัสดุภัณฑ์ ขาดการกำหนดแนวทางบริหารจัดการภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการเชิงสังคมแก่ประชาชนโดยทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศอย่างชัดเจน ทำให้เกิดการระดมทุนการให้บริการเชิงสังคมที่สร้างอุปสรรคต่อการดำเนินงานของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ขณะที่ผู้ประกอบการเอกชนสามารถเลือกให้บริการได้เฉพาะพื้นที่ที่มีศักยภาพเชิงธุรกิจมากกว่าได้โดยไม่มีข้อจำกัดในเชิงกฎหมาย

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- ไม่มี -

ประเด็นที่ ๓ การใช้ระบบใบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษอาญาของพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ ควรปรับปรุงแก้ไขหรือไม่

ผลการรับฟังความคิดเห็น

ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ ในประเด็นต่อไปนี้ (เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย)

- (๑) ควรแก้ไขโทษอาญา (ร้อยล. ๓๗.๑๓)
- (๒) ควรแก้ไขระบบใบอนุญาต (ร้อยล. ๓๖.๑๔)
- (๓) ควรแก้ไขการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ (ร้อยล. ๓๕.๑๓)
- (๔) ควรแก้ไขระบบคณะกรรมการ (ร้อยล. ๒๕.๓๔)
- (๕) ไม่ควรแก้ไข (ร้อยล. ๒๓.๒๗)

นอกจากนี้ผู้เกี่ยวข้องมีความเห็นเพิ่มเติมที่น่าสนใจดังนี้

๑) โทษอาญา

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- ควรเป็นโทษปรับเป็นพินัยแทน ยกเว้นการขนส่งของผิดกฎหมายให้ทั่วไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ปัจจุบันพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ใช้บังคับแล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีโทษทางอาญาเพื่อ จึงควรปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาให้เป็นโทษปรับทางพินัย

- ควรปรับแก้ไขจากโทษอาญา เป็นโทษทางปกครองและปรับเป็นพินัยแทน ให้สอดคล้องกับ
มาตรการการบังคับโทษทางกฎหมายสมัยใหม่

- ควรแก้ไขโทษอาญา เช่น ค่าปรับในการกระทำความผิดมีจำนวนที่น้อยเมื่อเทียบกับ
ค่าครองชีพในปัจจุบัน

- โทษอาญาที่กำหนดไว้ในหลายมาตรา เช่น มาตรา ๕๖, ๕๗, ๕๘ และ ๕๙ มีอัตราโทษต่ำ
เกินไป ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันและไม่สามารถป้องปรามการกระทำความผิดได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ จึงควรพิจารณาปรับปรุงอัตราโทษให้สูงขึ้น และให้เหมาะสมกับความเสียหายที่เกิดขึ้น
จากการกระทำความผิดแต่ละประเภท เช่น มาตรา ๕๘ ที่กำหนดโทษจำคุกไม่เกิน ๕ ปี และปรับไม่
เกิน ๑,๐๐๐ บาท สำหรับเจ้าพนักงานที่เปิดหรือยอมให้ผู้อื่นเปิดดูไปรษณีย์ ควรพิจารณาเพิ่มโทษให้
สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความเสียหาย.....

- บทกำหนดโทษไม่สอดคล้องกับประมวลกฎหมายอาญาหรือกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น
พระราชบัญญัติฯ มาตรา ๗๗ บัญญัติว่า “ผู้ใดใช้ตราไปรษณียากร ซึ่งมีเครื่องหมายแสดงว่าตรา
ไปรษณียากรนั้นได้ใช้แล้ว ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินร้อย
บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ในขณะที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕๖ บัญญัติว่า “ผู้ใดลบ ถอน
หรือกระทำด้วยประการใด ๆ แก่แสตมป์รัฐบาลซึ่งระบุไว้ในมาตรา ๒๕๔ และมีเครื่องหมายหรือการ
กระทำอย่างใดแสดงว่าใช้ไม่ได้แล้ว เพื่อให้ใช้ได้อีกต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกิน
หกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” เมื่อเปรียบเทียบอัตราโทษมีความแตกต่างกันอย่างมาก

- พระราชบัญญัติฯ มาตรา ๖๓ บัญญัติว่า “ผู้ใดนำส่ง รับ ขอให้รับ หรือส่งมอบจดหมายหรือ
ไปรษณียบัตร หรือรวบรวมจดหมายหรือไปรษณียบัตรเป็นการฝ่าฝืนต่อมาตรา ๗ ผู้นั้นมีความผิดต้อง
ระวางโทษปรับตามจำนวนจดหมายหรือไปรษณียบัตรไม่เกินฉบับละยี่สิบบาท” ในขณะที่กฎหมาย
เกาหลีใต้ซึ่งมีอำนาจสิทธิขาดสำหรับรูปแบบไปรษณีย์ภัณฑ์ประเภทจดหมายไม่เกิน ๓๕๐ กรัม
หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินสิบล้านวอน (๒๖๕,๐๐๐ บาท) อัตราโทษ
แตกต่างกันมากกว่าหนึ่งหมื่นเท่า เป็นต้น

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- ไม่มี -

๒) ระบบใบอนุญาต

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- ระบบอนุญาตจะส่งเสริมให้เอกชนผู้สนใจมาประกอบกิจการไปรษณีย์อยู่ภายใต้การกำกับดูแล
ของคณะกรรมการนโยบายกำกับดูแลกิจการไปรษณีย์ ซึ่งหากผู้ประกอบการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม
มาตรฐานที่กำหนดไว้สามารถกล่าวตักเตือน พักใช้ใบอนุญาต หรือเพิกถอนใบอนุญาตได้
ตามระดับของการฝ่าฝืน

- ควรแก้ไขให้มีระบบลงทะเบียนการขออนุญาตประกอบกิจการไปรษณีย์สำหรับภาคเอกชน
และการออกหลักเกณฑ์กำกับดูแลผู้ให้บริการขนส่งพัสดุรายอื่นๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคให้ครอบคลุม
มากขึ้น ขยายความครอบคลุม และเพิ่มประสิทธิภาพการกำกับดูแล โดยเฉพาะในบริการที่รัฐถือสิทธิ
เช่น การส่งจดหมายและไปรษณียบัตร

- หากประเทศไทยมีพันธกรณีที่ต้องเปิดเสรีการบริการไปรษณีย์ ควรเปลี่ยนเป็นระบบการแจ้งดำเนินการแทนระบบการอนุญาต

- ควรใช้ระบบอนุญาตเพื่อควบคุมมาตรฐานการให้บริการ ส่งเสริมให้เอกชนมาประกอบกิจการไปรษณีย์เพราะการแข่งขันเสรีจะทำให้เกิดประโยชน์กับผู้บริโภคทั้งด้านราคาและคุณภาพ ให้ ปณท. เป็นผู้ประกอบการรายหนึ่งในตลาด เพราะกิจการไปรษณีย์เป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานเป็นการจัดทำบริการสาธารณะซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐในการให้บริการ แต่ถ้าหากเอกชนสนใจเข้ามาประกอบกิจการก็สามารถเข้ามาขอให้อนุญาตหรือลงทะเบียนก็ได้ และต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ. ไปรษณีย์ที่จะปรับปรุงขึ้นใหม่ทั้งมาตรฐานการให้บริการและมาตรฐานด้านราคา

- ระบบใบอนุญาตตามมาตรา ๙. ที่ให้อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้ตั้งที่ทำการไปรษณีย์ประเภทรับอนุญาต หรือให้ผู้อื่นรวบรวมไปรษณีย์ภัณฑ์ ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการออกใบอนุญาตให้ชัดเจนและโปร่งใสมากขึ้น เพื่อป้องกันการผูกขาดและส่งเสริมการแข่งขันอย่างเป็นธรรม นอกจากนี้ ควรพิจารณาเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการให้บริการไปรษณีย์มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสะดวกแก่ประชาชน

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- การใช้ระบบลงทะเบียนจะมีข้อจำกัด เนื่องจากประสิทธิภาพของระบบในการกำกับดูแลองค์กรที่จดทะเบียน หรือความซับซ้อนของสิทธิหน้าที่กับกฎหมายอื่น ๆ ที่มีการกำกับอยู่แล้ว หรือการกำหนดเงื่อนไขเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตัวอย่างเช่น การควบคุมราคามาตรฐาน ค่าบริการ และราคาที่ไม่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงในการให้บริการ หากมีการขออนุมัติอาจสร้างอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจ

- ระบบอนุญาตควรพิจารณาความพร้อมและลดเงื่อนไขอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด รวมถึงการพิจารณาการแข่งขันของตลาดไทย บทบาทของผู้กำกับดูแลว่ามีวิธีการดูแลการแข่งขันตามกฎหมายที่มีอยู่หรือร่างกฎหมายฉบับใหม่

- ระบบการขอใบอนุญาตในรูปแบบของคณะกรรมการอาจต้องกำหนดเงื่อนไขและลักษณะของผู้ขอใบอนุญาตในเรื่องคุณสมบัติ การ Monitor ระบบการขออนุญาต และปัญหาอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความล่าช้าในออกการอนุญาต ผลที่ตามมาหากคณะกรรมการไม่อนุญาต รวมถึงคำสั่งทางปกครองที่อาจนำไปสู่การฟ้องร้องในศาลต่าง ๆ เช่น ศาลแพ่ง ศาลปกครอง และศาลรัฐธรรมนูญ

๓) การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- หลักการใช้ดุลพินิจในระบบอนุญาตจะเป็นดุลพินิจบังคับ ซึ่งหากเอกสารครบถ้วนตามคุณสมบัติที่คณะกรรมการกำหนดไว้ก็ต้องให้อนุญาต ซึ่งจะกำกับดูแลมาตรฐานการให้บริการและมาตรฐานด้านราคา รวมถึงมาตรฐานของพนักงานผู้ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ให้บริการด้วย

- การให้ดุลพินิจแก่เจ้าหน้าที่ในหลายมาตรา เช่น มาตรา ๒๕, ๒๖, ๒๗ และ ๔๐ ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ดุลพินิจให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบ และสร้างความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย เช่น ในมาตรา ๒๕ ที่ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งการเกี่ยวกับไปรษณีย์ภัณฑ์ที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติ ควรมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนว่าในกรณีใดควรสั่งกัก ส่งกลับ หรือทำลาย เพื่อป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบ

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- ไม่มี -

๔) ระบบคณะกรรมการ

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- ควรมีระบบคณะกรรมการแต่ละชุด ในการตรวจสอบถึงเรื่องหรือปัญหาในแต่ละด้าน เป็นกรณีไป

- ระบบคณะกรรมการ นอกจากคณะกรรมการโดยตำแหน่งที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องแล้วยังจะมีผู้ที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านมาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการกำกับดูแลกิจการไปรษณีย์ หรือผู้แทนของสมาคมผู้บริโภคเข้ามาปกป้องสิทธิประโยชน์ของผู้บริโภค

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- การเสนอระบบคณะกรรมการจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ล่วงหน้า (foresight) เพื่อประเมินการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอีก ๓-๕ ปีข้างหน้า ว่าจะมีโครงสร้างใดที่เหมาะสมและสามารถตอบสนองต่อความต้องการได้

- ระบบคณะกรรมการที่เป็นหน่วยงานอิสระและอยู่ในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งในเชิงโครงสร้างข้อควรพิจารณาเรื่องการจัดตั้งสำนักงาน คือ ปัญหาเรื่องความไม่พร้อมในหน่วยงาน ทั้งด้านทรัพยากร บุคลากร และงบประมาณ ทั้งนี้คณะกรรมการจะต้องปฏิบัติตามกรอบราชการ ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อจำกัดในการทำงาน อีกทั้ง ควรกำหนดให้มีการตรวจสอบจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการ

- กำหนดให้มีกฎหมายที่จะจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อรองรับการดำเนินการ ซึ่งในส่วนนี้ไม่ได้ระบุกรอบของผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการ

ประเด็นที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ ที่ควรแก้ไขเพิ่มเติมของพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗

ผลการรับฟังความคิดเห็น

ผู้เกี่ยวข้องเห็นว่าควรปรับปรุงแก้ไขเรื่องอื่น ๆ ของพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ ดังนี้

ความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์

- ปัจจุบันการให้บริการไปรษณีย์ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการ เช่น บริการผู้รับฝากไปรษณีย์อัตโนมัติ เครื่องบริการนำจ่าย เครื่องให้บริการรับฝากและนำจ่ายอัตโนมัติในเครื่อง เดียวกัน บริการธนาณัติออนไลน์ เป็นต้น แต่ในกฎหมายไม่ได้กำหนดให้ครอบคลุมถึงการให้การบริการดังกล่าว

- ควรเพิ่มเติมเรื่องกองทุนอุดหนุนให้บริการที่ขาดทุน/ต่ำกว่าต้นทุน

- ควรมีการเรียกเก็บ/ประเมินมูลค่าใบอนุญาต เป็นผู้ให้บริการขนส่งพัสดุ เพื่อนำเงินมาชดเชยการให้บริการขนส่งในพื้นที่ชนบทห่างไกล มีต้นทุนสูง ซึ่งเอกชนไม่ดำเนินการ โดยจะทำให้ประชาชนเข้าถึงบริการได้ทุกพื้นที่

- ควรเพิ่มเติมเรื่องการคุ้มครองความเสียหายในการบริการ

- ควรเพิ่มเติมเรื่องการกำกับดูแลการแข่งขันเพื่อประโยชน์ต่อ ประชาชน สังคม เศรษฐกิจประเทศ

- พระราชบัญญัติฯ ยังไม่มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมถึงการให้บริการไปรษณีย์ในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น การให้บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Post) หรือบริการไปรษณีย์ด่วนพิเศษ ซึ่งเป็นบริการ ที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน จึงควรพิจารณาเพิ่มเติมบทบัญญัติเพื่อรองรับการให้บริการในรูปแบบ ดังกล่าวด้วย รวมถึงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับ การพิจารณาเพิ่มเติมในกฎหมายฉบับนี้ด้วย

- ปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งเอกชนจากทั้งในและต่างประเทศที่มีทั้งบริษัทขนส่งและ บริษัทเทคโนโลยีประกอบธุรกิจ E - Commerce และให้บริการขนส่งด้วยเข้ามาดำเนินการเป็น จำนวนมาก แต่ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการ รวมทั้งหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อควบคุม ขั้นตอนการให้บริการ การแข่งขันการกำหนดราคาและคุณภาพการให้บริการที่สร้างความ เป็นธรรม ให้กับประชาชนผู้ให้บริการและผู้ประกอบการรายอื่นในตลาดที่ชัดเจน โดยเฉพาะบริการที่เกี่ยวข้อง กับการรับส่งพัสดุภัณฑ์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการที่ผู้บริโภคมีการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากบริการที่ขาดการควบคุมคุณภาพอย่างเหมาะสม กรณีจึง น่าจะกำหนดให้ผู้ให้บริการไปรษณีย์ทุกรายอยู่ภายใต้กฎหมายและมีหน่วยงานกำกับดูแลเดียวกัน เพื่อกำกับดูแล ควบคุมการให้บริการไปรษณีย์ให้มีมาตรฐานเดียวกันและเป็นธรรม

- การดำเนินการธุรกิจไปรษณีย์โดยเฉพาะการให้บริการไปรษณีย์พื้นฐานในพื้นที่ห่างไกล โดย บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ถูกกำหนดให้มีการควบคุมการคิดค่าบริการให้อยู่ในระดับที่ประชาชน ทุกกลุ่มสามารถใช้บริการได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ทั่วประเทศและเท่าเทียมกัน ส่งผลให้อัตราค่าบริการ ไปรษณีย์พื้นฐานโดยรวมมีอัตราค่าบริการที่ต่ำกว่าต้นทุนจริงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน อีกทั้งในปัจจุบันมี ผู้ประกอบการภาคเอกชนรายใหม่เข้ามาดำเนินธุรกิจอันมีลักษณะที่เป็นรูปแบบ ลักษณะ พิถีพิถันหนัก เดียวกันกับการให้บริการไปรษณีย์ภัณฑ์ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด เป็นจำนวนมาก เช่น บริการ E - Commerce และให้บริการขนส่งสินค้าที่มีพิถีพิถันหนักเดียวกันกับพัสดุไปรษณีย์ โดยที่ไม่มีหน่วยงานกำกับดูแลการกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการ การควบคุมการแข่งขัน การกำหนดราคาและคุณภาพการให้บริการที่เป็นธรรมทั้งกับประชาชนและผู้ประกอบการรายอื่น ในตลาดที่ชัดเจน ส่งผลให้ผู้ประกอบการรายใหม่ นำกลยุทธ์ด้านราคา มาใช้ในการแข่งขันเพื่อแย่งชิง ส่วนแบ่งทางการตลาด และรัฐบาลไม่มีเงินสนับสนุนต้นทุนการให้บริการเชิงสาธารณะจากภาครัฐ (PSO) หรือเงินกองทุน หรือเงินอื่นใดมาสนับสนุนบริการไปรษณีย์พื้นฐานเพื่อประโยชน์สาธารณะ

- ควรแก้ไขการบริการและเงื่อนไขในการให้บริการที่ไม่เหมาะสมกับปัจจุบัน เช่น ธนาณัติ การจำกัดความรับผิดชอบไปรษณีย์ การผูกขาดการดำเนินการ เป็นต้น

ความคิดเห็นผ่านการจัดประชุม ณ สถานที่จัดประชุม

- การกำหนดสิทธิพิเศษสำหรับการให้บริการไปรษณีย์พื้นฐานเพื่อประโยชน์สาธารณะ จะช่วยให้การบริการนำจ่ายเป็นไปตามมาตรฐานและลดความล่าช้าในการจัดส่ง

- ควรปรับปรุงเรื่องกระบวนการดำเนินงาน และส่งเสริมเรื่องการบริหารเพื่อให้เกิด กระบวนการที่คล่องตัวและเกิดประโยชน์สูงสุด เช่น ข้อจำกัดในการส่งหรือรับ ระยะเวลาในการ ดำเนินการส่งหรือรับ หรือการตั้งบริษัทลูกน่าจะเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาทั้งนี้อาจจะศึกษารูปแบบ ในต่างประเทศที่สามารถนำมาปรับใช้ว่าตรงกับบริบทของไปรษณีย์ไทยหรือไม่

- กิจกรรมไปรษณีย์มีอำนาจสิทธิ์ขาดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติ แต่ยังคงกำหนดโดย กฎหมายของหน่วยงานอื่น ๆ ที่บังคับให้ภาครัฐต้องใช้บริการของไปรษณีย์ การกำหนดนี้อาจเป็น

ปัญหา เนื่องจากไม่ว่าจะมีหรือไม่มีพระราชบัญญัติไปรษณีย์ในอนาคต อำนาจสิทธิขาดก็ยังขึ้นอยู่กับกฎหมายของหน่วยงานอื่น ดังนั้น อาจมีความจำเป็นในการแก้ไขกฎหมายอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประเด็นที่ ๕ การบังคับใช้พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ มีปัญหาและอุปสรรคหรือไม่

ผลการรับฟังความคิดเห็น

ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นว่าพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๕๓๗ ไม่มีปัญหาการบังคับใช้ (ร้อยละ ๕๘.๔๒) ในขณะที่ผู้เกี่ยวข้องส่วนที่เล็กลงเห็นว่ามีปัญหาการบังคับใช้ (ร้อยละ ๔๑.๕๘)

๒๐. ได้นำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่

ไม่มี

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

ได้มีการออกกฎ ดังนี้

(๑) กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการเก็บรักษาไปรษณีย์ภัณฑ์ต่างประเทศในโรงพักสินค้า พ.ศ. ๒๕๕๖ อันเป็นการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม สำหรับการเก็บรักษาไปรษณีย์ภัณฑ์ต่างประเทศในโรงพักสินค้าเพื่อเก็บรักษาไปรษณีย์ภัณฑ์ต่างประเทศที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งยังไม่ผ่านพิธีการศุลกากร และยังไม่ได้ตรวจมอบไปจากอารักขาของศุลกากรแทนการเก็บรักษาไว้ในคลังสินค้าของศุลกากรกรณีหนึ่งสัปดาห์

(๒) กฎกระทรวงอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่น พ.ศ. ๒๕๖๕ อันเป็นการกำหนดอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่นในการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ เมื่อประชาชนมาใช้บริการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์จะต้องชำระอัตราไปรษณียากรและค่าธรรมเนียมอื่นในการส่งไปรษณีย์ภัณฑ์ที่กำหนดตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าว

(๓) ข้อบังคับคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ ฉบับที่ ๑ ว่าด้วยที่ทำการไปรษณีย์อนุญาต พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ให้ประชาชนที่ประสงค์เป็นผู้รับตั้งที่ทำการไปรษณีย์อนุญาต เพื่อเป็นตัวแทนของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ในการดำเนินงานที่ทำการไปรษณีย์อนุญาตในท้องถิ่น

(๔) ข้อบังคับคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ ฉบับที่ ๒ ว่าด้วยที่ทำการไปรษณีย์อนุญาต ประเภทร้านไปรษณีย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๗ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ให้ประชาชนที่ประสงค์เป็นผู้รับดำเนินงานร้านไปรษณีย์ไทย เพื่อเป็นตัวแทนของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ในการให้บริการรับฝากไปรษณีย์ภัณฑ์ พัสดุไปรษณีย์ ไปรษณีย์ด่วนพิเศษ บริการการเงินตามกฎหมายว่าด้วยไปรษณีย์ และบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจการไปรษณีย์

(๕) ประกาศคณะกรรมการกิจการไปรษณีย์ เรื่อง ให้ใช้ไปรษณีย์นิเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นสมุดกฎข้อบังคับ คำสั่งหรือประกาศว่าด้วยการไปรษณีย์ทั่วไป อันพึงต้องปฏิบัติตามความในพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ หรือตามอนุสัญญาสากลไปรษณีย์ที่ว่าด้วยการให้บริการไปรษณีย์ ซึ่งประเทศสมาชิกสหภาพสากลไปรษณีย์ยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติในการให้บริการไปรษณีย์ระหว่างกัน โดยเป็นการกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับบริการไปรษณีย์และบริการธรรมาณัติ

๒๑.๒ คำเนิการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

กรณีปรากฏว่ามีผู้กระทำการละเมิดอำนาจสิทธิขาดของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ในเบื้องต้น บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด จะทำหนังสือทวงถามแจ้งเพื่อให้บุคคลดังกล่าวยุติการกระทำที่เป็นการละเมิด แต่เนื่องจากบทกำหนดโทษในความผิดดังกล่าวไม่รุนแรงผู้กระทำความผิดส่วนใหญ่ จึงไม่เกรงกลัวและไม่ยุติการกระทำดังกล่าว

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร

มีการบังคับใช้จนถึงปัจจุบัน

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร

เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น สร้างความสะดวกแก่ประชาชนในการติดต่อสื่อสาร มีการจัดให้มีบริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึงในราคาที่เหมาะสม ปรับปรุงบริการไปรษณีย์ ให้มีมาตรฐานที่ดี เป็นต้น อย่างไรก็ตามควรต้องแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนในปัจจุบัน

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ประชาชนได้ประโยชน์จากการมีพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ แต่ในส่วนของภาครัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยเฉพาะการให้บริการไปรษณีย์พื้นฐานในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งเป็นหน้าที่เดิมของกรมไปรษณีย์โทรเลข (ปัจจุบันเป็นหน้าที่ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด) ที่ต้องให้บริการไปรษณีย์พื้นฐานทั่วประเทศ ในราคาที่เหมาะสม ดังนั้นจึงมีการควบคุมการคิดค่าบริการให้อยู่ในระดับที่ประชาชนทุกกลุ่มสามารถใช้บริการได้อย่างทั่วถึงทุกพื้นที่ทั่วประเทศและเท่าเทียมกัน ส่งผลให้อัตรากำไรบริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยรวมมีอัตรากำไรที่ต่ำกว่าต้นทุนจริงที่เกิดขึ้น อันเป็นภาระและต้นทุนที่สำคัญของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ในปัจจุบัน

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่

เนื่องจากพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ถูกนำมาใช้กำกับดูแลเฉพาะมาตรฐานการให้บริการของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ในขณะที่ปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจขนส่งเอกชนจากทั้งในและต่างประเทศที่มีทั้งบริษัทขนส่งและบริษัท เทคโนโลยีประกอบการธุรกิจ E-Commerce และให้บริการขนส่งด้วย เข้ามาดำเนินการเป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการ รวมทั้งหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อควบคุม ขั้นตอนการให้บริการ การแข่งขัน การกำหนดราคา และคุณภาพการให้บริการที่สร้างความเป็นธรรมให้กับประชาชนผู้ใช้บริการและผู้ประกอบการรายอื่น

ในตลาดที่ชัดเจน โดยเฉพาะบริการที่เกี่ยวข้องกับการรับส่งพัสดุภัณฑ์ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากการที่ผู้บริโภคมีการสั่งซื้อสินค้าออนไลน์มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้บริโภคได้รับความเสียหายจากบริการที่ขาดการควบคุมคุณภาพอย่างเหมาะสม

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

พระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มุ่งเน้นการควบคุมและกำกับดูแลเฉพาะการประกอบกิจการเกี่ยวกับการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบไปรษณีย์ภัณฑ์เท่านั้น การบังคับใช้กฎหมายจึงไม่ก่อให้เกิดภาระต่อประชาชนโดยทั่วไป อย่างไรก็ตาม ด้วยเนื้อหาของกฎหมายที่ไม่ได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ปัจจุบันภาคเอกชนมีการให้บริการรับ รวบรวม ส่ง จ่าย และส่งมอบสำหรับสิ่งของที่ไม่เข้านิยามไปรษณีย์ภัณฑ์ตามพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ มากขึ้น โดยขาดการควบคุมและกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ประชาชนเสียประโยชน์ในการที่จะได้รับบริการที่มีคุณภาพ และตกเป็นเหยื่อของการฉ้อโกงต่าง ๆ มากขึ้น

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหมายหรือไม่ อย่างไร

สมควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติไปรษณีย์ พุทธศักราช ๒๔๗๗ ในประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

๑. แก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดต่อสื่อสารและการค้าพาณิชย์ของประชาชน

๒. แก้ไขกฎหมายให้มีความทันสมัย โดยเปลี่ยนถ้อยคำและหน่วยงานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฯ ให้สอดคล้องกับปัจจุบัน เช่น กรมไปรษณีย์โทรเลข เปลี่ยนเป็น บริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด รวมถึงตัดบริการที่ไม่มีในปัจจุบันออกไป และปรับปรุงหลักเกณฑ์ในกฎหมายให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับบริการไปรษณีย์ภายใต้เทคโนโลยีสมัยใหม่

๓. แก้ไขบทลงโทษในกฎหมายให้สอดคล้องกับแนวทางการกำกับดูแลสมัยใหม่ เช่น มุ่งเน้นการบังคับทางปกครองและบทลงโทษทางปกครองให้มากขึ้น รวมถึงแก้ไขโทษปรับให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกฎหมายอื่น ๆ

๔. แก้ไขกฎหมายให้มีความคล่องตัวมากขึ้น เช่น กำหนดให้เฉพาะเรื่องสำคัญที่ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น

๕. ปรับปรุงระบบการกำกับดูแลให้ครอบคลุมถึงการให้บริการภายในราชอาณาจักรอันเกี่ยวข้องกับกิจการไปรษณีย์ของผู้ให้บริการธุรกิจขนส่งรายอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการในประเทศหรือต่างประเทศ เช่น กำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรการ รวมทั้งหน่วยงานกำกับดูแล เพื่อควบคุม ขั้นตอนการให้บริการ การแข่งขันการกำหนดราคา และคุณภาพการให้บริการที่สร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนผู้ใช้บริการและผู้ประกอบการรายอื่นในตลาด เป็นต้น

๖. เพิ่มเติมมาตรการสนับสนุนการให้บริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึง (Universal Postal Services) ในพื้นที่ห่างไกล เช่น จัดตั้งกองทุนสนับสนุนบริการไปรษณีย์พื้นฐานโดยทั่วถึง เป็นต้น

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร

ไม่มี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ .....

(ศาสตราจารย์พิเศษวิศิษฏ์ วิศิษฏ์สรอรรถ)

ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๘

ลงชื่อ .....

(ดร.ดนนท์ สุภัทรพันธุ์)

กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

๑๒ มีนาคม ๒๕๖๘

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ สำนักงานปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

บริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นายศรัลภ์ โคตะสินธ์

นางสาวสลิลทิพย์ โอวาทกา

โทร. ๐๒-๑๔๑-๖๗๖๗ / ๐๒-๑๔๑-๖๗๖๖

อีเมล saran.co@mdes.go.th / salinthip.o@mdes.go.th